

KÖSZÖNTŐ A KISGRAFIKA FOLYÓIRAT 50 ÉVES JUBILEUMÁRA

FÉL ÉVSZÁZAD A KISGRAFIKA SZOLGÁLATÁBAN

Újabb évfordulóhoz közeledünk, hiszen 1962 októberében jelent meg a Kisgrafika Barátok Körének első értesítője Galambos Ferenc szerkesztésében.

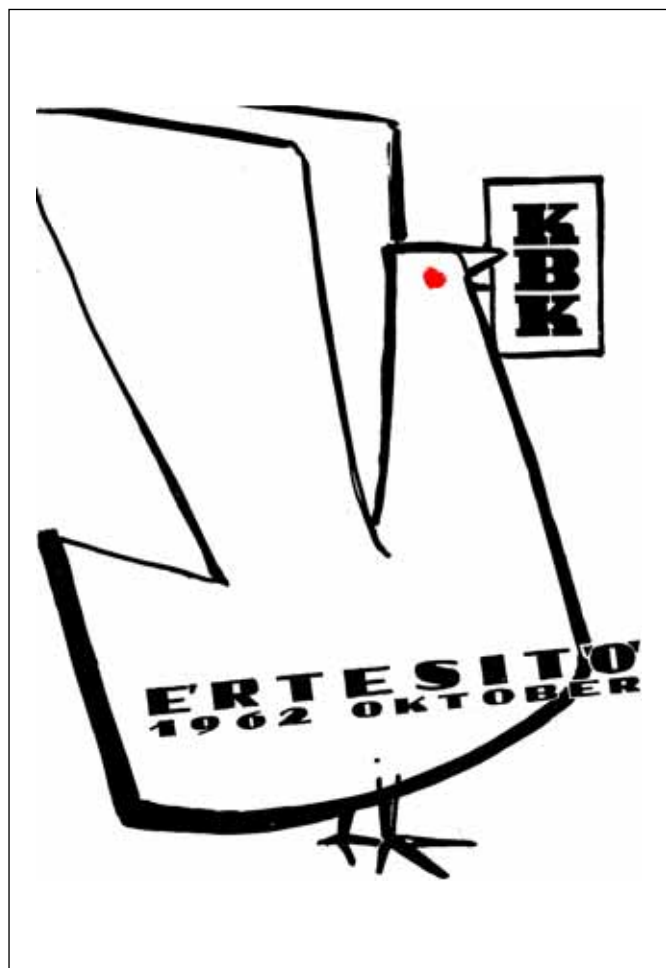
Az ötvenedik évforduló egyúttal alkalmat teremt egy kis visszatekintésre, valamint számvetésre. Az újság a fél évszázad alatt több tartalmi és formai változás után nyerte el mai alakját.

1962-ben még csak kettő, majd 1990-ig évente három szám jelent meg (tudvalevőleg évi három számig adtak lehetőséget az akkori jogszabályok lapengedély nélküli megjelenéshez), esetenként összevont 1–2, illetve 2–3 számozással ellátva. Az újság a kezdeti 19×13 cm-es mérete 23×15 cm-es karton borítójú formátumra változott, a stencilezett sokszorosítást ofszet nyomtatás váltotta fel és az elnevezése is módosult. Első két évben KBK Értesítő, majd 1964 áprilisától Kisgrafika Értesítő címmel jelent meg. 1968 áprilisától 1990-ig „Kisgrafika” fejléccel és „Kisgrafika Barátok Köre értesítője” alcímmel kerül az olvasók kezébe. A Művészeti Alap támogatásával 500 példányban megjelent lapok a hetvenes években eredeti ex libris mellékleteket is tartalmaztak, ami jócskán megnövelte az előállítási költségeket. A szerkesztői feladatokat 1975-től Semsey Andor vette át, akit népes szakírói gárda támogatott. Itt kell megemlíteni azt, hogy a felelős kiadóként mindig a mindenkori titkár neve volt feltüntetve. Réthy István 1978-ig viselte ezt a tisztséget, majd Csiby Mihálytól 1981-ben dr. Vida Klá-

ra vette át a titkári feladatokat. 2001-től Palásthy Lajos lett a titkár és a felelős kiadó is egyidejűleg. Az újságban cikkek és tanulmányok mellett kongresszusi és kiállítási beszámolók jelentek meg, gyűjtők és művészek mutatkoztak be. Több sorozat indult, amelyben határon túli magyar alkotók és publicisták szólaltak meg, de ilyenek voltak Szász Sándorné Mara születésnapjára beszélgetés-sorozata kortárs művészekkel, vagy Mi a véleménye a kisgrafikáról? című riportjai. Az évfordulós köszöntések mellett sajnos a nekrológok is egyre gyakoribbak lettek. A fentiekhez tartozó képi és illusztrációs anyagot Stettner Béla tördelte haláláig, majd az egyesületünk elnöke, König Róbert lett a képszerkesztő.

Az 1990-es egyesületté alakulás az újság életében is változásokat hozott. A negyedéves megjelenésű és A4-es formátumú lapot a „Kisgrafika Barátok Köre” Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület adta ki először az ÁTI Közraktározási Vállalat (Szász Sándor) majd a József Attila Kulturális és Szociális Alapítvány szponzorálásával. Később a Nemzeti Kulturális Alap, majd a Nemzeti Civil Alapprogram anyagi támogatásával jelentek meg évfolyamaink. A szerkesztői munkát dr. Arató Antal végezte 1995-ig, majd Király Zoltán és dr. Soós Imre személyével kiegészülve szerkesztőbizottsággá alakultak. A tördelő szerkesztői munkát dr. Naszály Gábor, később pedig Vincze László folytatta.

A technikai megújulást a színes nyomtatás lehetősége jelentette, amit külön célzott támogatás elnyerésével (NCA) sikerült megvalósítani (44. évfolyam, 2005/4-es szám). Különlegességet jelent az a külön (évi négy számon felüli) lapszám, amely a tartalmi összefoglalást és összegző listákat közli időszakonként; ez dr. Lenkey István odaadó szakértői munkáját

**"72/1
KISGRAFIKA
A KISGRAFIKA BARÁTOK KÖRE ÉRTESÍTŐJE**

KISGRAFIKA

40. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.
Kiadja a "Kisgrafika Barátok Köre Grafikaújító és Művelődési Egyesület".
1125 Budapest, Városcsúti köz 2/C., postacím: 1538 Budapest, Pf. 519.
Szerkesztőbizottság: dr. Arató Antal, Király Zoltán (főszerkesztő), dr. Soós Imre.
Felelős kiadó: Palásthy Lajos titkár

TARTALOM

KBK Közgyűlés – a megújulás jegyében
Kovács József emlékezete (Soltra Elemér, Lenkey István)
Diskay Lenke levele (Palásthy Lajos)
Ex libris pályázat
Kiállítási körkép: Tóth Rózsa, Kass János, Rákospalotai Kincskereső Alapítvány,
Antoon Vermeylen és Horváth Hermína kiállításairól
SZEMLÉ - HÍREK - KÖNYVESPOLC

2001/1

KISGRAFIKA 90/1-2

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre” Grafikaújító és Művelődési Egyesület;
Felelős kiadó dr. Vida Klára ügyvezető titkár. Szerkesztő: dr. Arató Antal

Megszűnt a KBK! Éljen a KBK!

Régi formájában megszűnt, reményük újabb formájában újjáéledt a „Kisgrafika Barátok Köre” Grafikaújító és Művelődési Egyesület. A tagsági feltevéleken annyit változtattunk, hogy az ex libris és kisgrafikai gyűjtőkön kívül az egyesületbe várjuk a grafika minden területét. Úgy véljük, hogy aki a grafikát szereti az nem tehet különbséget a mérete alapján egy-egy műalkotásról.

A grafikaforrás való tönkremenetele nem minden esetben jelent gyűjtőszervezetüldőt, ezért a szimpatizánsoknak a pártoló tagsági formát ajánljuk, ami ugyanolyan jogokat biztosít mint a rendes tagság, csak nem szerepeltetjük őket a cserelistán. Várunk pártoló tagoknak minden olyan intézményt és szervezetet, ahol igényt tartanak kiállítási anyagokra, a Kisgrafika című folyóiratra és az állatunk kiadott művészi mappáira. A pártoló tagoktól bármilyen összegű támogatást készséggel elfogadjunk.

Reményük, hogy a régi-új KBK tagokban és grafikaiban gyarapodni fog az előzőekben láttában. Ezt kívánom a következők harminc évre magunknak!

Vida Klára
rég-új titkár

KIÁLLÍTÁSOK

Hervai Katalin kiállítása

A kisgrafikaújítók számára egyre nagyobb öröm, ha az elsősorban ex librisek révén közzismert romániai grafikusművészek egyéb munkásságával is megismerkedhetnek a hazai kiállításokon. *Plugar Sándor* (Országos Széchényi Könyvtár), *Barácz Lajos* (Művelődési Központ, Budakosszi), *Kazinczy Gébor* (Csepel Galéria) nagyjából száz képszerkesztést bemutató tárlatai után így szembeállítottunk Hervai Katalin grafikai munkásságának a javával az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanári klubjának szervezett kiállításán.

A tárlat természetesen nem előzmények nélkül való. A művész, aki 1902-ben fejezte be tanulmányait a kolozsvári Képzőművészeti Kiskolán, már 1970-ben önálló tárlaton mutatkozott be Bukarestben, s ezt követően még hat egyéni kiállítása volt. E mellett több mint húsz egyéb tárlaton – Nemzeti grafikai szalon (Bukarest), Madách emlékkiállítás (Kolozsvár), Kalevala emlékkiállítás (Kolozsvár) stb. – szerepelték sikerrel a művei. Ugyanezt mondhatjuk el a nemzetközi kisgrafikai kiállításokon, pályázatokon való részvételéről is. Ex librisművészetébe a kortárs romániai magyar alkotókat bemutató, 1988. évi kiállításunkon nyerhetett bepillantást a hazai közönség, ám munkásságát lapunk már 1985-ben mellátta. (Ebergényi Tibor: Hervai Katalin – Kisgrafika, 1985. 1. sz.)

A tárlatot *B. Supka Magdolna* művészettörténész nyitotta meg, s szavai nyomán a megnyitó a kiállító művész meghitt tinnelplésére változott át. Elsőként grafikai művészetünk előzményeiről szólt: arról, hogy az ún. szocialista realizmus erőltetésének időszakában hogyan kezdett a grafika (és a kisgrafika) önálló úton járni, hogy rövidesen az európai művészet átlósáiba emelkedjen. Ám napjainkban ez a művészet egyre inkább vesztik a nemzeti jellegéből, s külföldön is a hazai „neoblabla” hódít teret. Hervai Katalin művésze azért figye-

Hervai Katalin rézkarc Cs

KISGRAFIKA

42. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.
Kiadja a "Kisgrafika Barátok Köre Grafikaújító és Művelődési Egyesület".
Postacím: 1538 Budapest, Pf. 519.
Szerkesztőbizottság: dr. Arató Antal, Király Zoltán (főszerkesztő), dr. Soós Imre.
Grafikai szerkesztő: Vincze László
Felelős kiadó: Palásthy Lajos titkár

**ANTOON VERMEYLEN & HORVÁTH HERMINA
WENSEN U EEN KLEURRAJK 2003**

Antoon Vermeylen faragás, X2

TARTALOM

Százötven éve született Van Gogh (Soós Imre)
A 75 éves Gerard Gaudaen köszöntése (Király Zoltán)
König Róbert, a Szabad Művészetek Doktora (Leikek Mária)
Kiállítási körkép: Kesselyák Rita és Xantus Géza kiállítása Rómában (Gebauer Imola);
Muzsnay Ákos tárlata a Karinthy Szalonban (Balázs Sándor);
Ex libris pályázat és kiállítás fővárosi gyermekkönyvtárban (Tavaszgy Noémi);
"Könyvcsépett nevető álarc" Szilágyi Imre debreceni tárlata (Vitéz Ferenc);
Krajcsi Tiborné gyűjteménye a Gutenberg Művelődési Központban (K.T.);
Titkári beszámoló a KBK 2002. évről (Palásthy Lajos)

SZEMLÉ - HÍREK - KÖNYVESPOLC

2003/1

dicséri folyamatosan közel harminc év óta. Ő külön számot (33. évfolyam különszáma, 1994; 36. évfolyam különszáma, 1997) szentelt a „Magyar exlibris-gyűjtők arcképcsarnokának”, amely kezdeményezés a megemlékezés mellett azért is hasznos, hiszen lapjaik mindmáig csereforgalomban vannak, így az újabban bekapcsolódott gyűjtők is eligazodhatnak a régi ex librisek vonatkozásában. Ugyanezt a célt szolgálta a Semsey Andor által összeállított mesterjegy, illetve művész monogramok jegyzéke is.

Különleges lapszám (35. évfolyam, '96/4-es szám) volt az, amely az „1100 éves a magyar népművészet” című pályázatra érkezett, a Magyar Iparművészeti Múzeumban rendezett kiállítás anyagát mintegy katalógusként mutatta be.

Ha a rendkívüli kiadványoknál tartunk, meg kell emlékeznünk azokról a mellékletekről, amelyeket a Kisgrafika szerkesztői, illetve szerkesztősége évfordulós kiadványként és kongresszusi mappaként állított össze. Ilyenek voltak például az évkönyveink, amelyek a kör megalakulásának tizedik és ötvenedik évfordulóját köszöntve jelentek meg. Nem a szó szoros értelmében vett mellékletként, de ide tartozónak vehetjük azokat a katalógusokat, amelyeket az egyesületi pályázatok (vándor-) kiállításaira készültek a pápai városi könyvtár szponzorálásával („Amott legel hat pej csikó...” – 1996; „Magyar történet műzsája” – Budatétény, 1998; Diskay Lenke emlékkiállítás – OSZK, 1999; A 45 éves KBK jubileumi kiállítása – Békés, Budapest – ARTOTÉKA, 2006).

A mai újság tartalmi vonatkozásokban a hagyományosan érdeklődésre számon tartott rovatok mellett újdonságokkal is jelentkezik. Így alkotásjegyzéket közöl (akár mellékletként, például Palásthy Lajos által összeállított Németh Nándor oeuvre-listáját). Külföldi lapszemlével jelentkezik, a cikkek idegennyelvű összefoglalóját közli a lap végén, esetenként rátekint és kitekint rokon művészeti ágakra (47. évfolyam, 2008/2-es szám, Zenei József: Elment a világhírű minikönyves). Esetenként külföldi szerzőink is megtisztelnek minket írásaikkal, könyvismertetőikkel (Leila Lehtiranta, dott. Gian Carlo Torre).

Különböző statisztikákat is közölhetnénk az újsággal kapcsolatban, most csak néhány példával illusztráljuk azt a széles skálát, amely méltóan reprezentálja a kisgrafikai „palettát”. Az utolsó öt év évenkénti 4 lapszáma 14 ország ex libris szemléiből közölt ismertetőket, közel 200 művésztől közölt legalább egy reprodukciót, közel 300 intézményi és magángyűjtő lapját mutatta be, több mint 50 szerző működött közre a cikkek megírásában.

Mindezek alapján büszkék lehetünk arra a teljesítményre, amellyel a magyar kultúra világában folyamatosan reprezentáljuk hazai kisgrafikai és ex libris élet kiválóságait, művészeket és gyűjtőket egyaránt. A magyar művelődéstörténetben kevés hasonló példával dicsekedhetünk, akik eredeti célkitűzéseiknek megfelelően ötven év óta azonos szellemben és színvonalon folyamatosan tudnak megjelentetni egy szakfolyóiratot.

Itt kell köszönetet mondanunk az ötven év alatt közreműködő minden munkatársunknak, akik hozzájárultak ehhez a nemzetközi szinten is valóban kiemelkedő teljesítményhez; akik szerkesztették, írták és fordították a cikkeket, és adták ex libriseiket. Tették mindezt a közös ügyünk iránti odaadásból, lelkesedésből és önzetlenül, hiszen semmilyen anyagi ellenszolgáltatást nem kaptak munkájukért. KÖSZÖNJÜK!

Az új évezred kihívásai (gondoljunk csak az elektronikus sajtó problematikájára) megérintették lapunkat is, ezekre meg-

találjuk a megfelelő válaszokat, hiszen eddig is mindig közösen kerestük, illetve az együttgondolkodás eredményeképpen meg is leltük a helyes megoldást. Ezen az úton is elindultunk, hiszen a következő címen az internet segítségével szintén olvashatók információink és cikkeink: www.kisgrafika.hu

Ürmös Péter

(Lapunk '93/4. számában Soós Imre tollából: Gondolatok lapunk 32. évfolyamának zárásakor c. cikkben statisztikát közölt az addig megjelent számokról.)

ÖTVENÉVES A SZEGEDI KISGRAFIKA BARÁTOK KÖRE

Ötven esztendő egy ember életében... Régen azt mondták rá, hogy egész emberöltő. Egy csoport életében sincs ez másként. A Kisgrafika Barátok Köre szegedi csoportja születésnapját ünnepelte 2011. május 20-án. Ötven esztendősek! Büszkék vagyunk rá, hogy 1961-ben, Szegeden Kopasz Márta (1911-2011) festő- és grafikusművész vezetésével megalakult az első vidéki csoport. A művésznő évtizedekig vezette, majd örökös tiszteletbeli elnökeként tanácsaival segítette munkájukat.

A szegedi grafika megteremtői: Gergely Sándor (1888-1932), Dinnyés Ferenc (1886-1958), Bánszky Tamás (1892-1971), Vadász Endre (1901-1944), Buday György (1907-1990), Varga Mátyás (1910-2002), Bordás Ferenc (1911-1982), Kopasz Márta (1911-2011), Diskay Lenke (1924-1980), Kass János (1924-2010). Jeles gyűjtőink voltak: dr. Németh Gyula (1883-1940), dr. Palócz Sándor (1890-1958), dr. Lusztig István (1903-1944), Déry Ernőné (1886-1972).

A szegedi csoport országos kiállítást rendezett a Somogyi Könyvtárban és a Kass Galériában félévszázados, eredményes működése bemutatására.

A Kass Galériában az „Egy század sokszínűsége” című kiállításon 23 művész, 4 gyűjtő 300 kisgrafikája látható 27 db 70×50cm-es kartonon.

Aszegedi grafikusok – Bakacsi Lajos, Iványos Sándor, László Anna, Szabó András, Tóth Péter, dr. Tóth Rózsa és a korábban köztünk volt Dégi László, Nagy Károly, Papp György, Sándor Edit, Szekeres Ferenc, Titi Mária, Varga Ferenc – és a gyűjtők is 300 lapjuk bemutatásával bizonyítják alkotó és műpártoló tevékenységüket.

A Somogyi Könyvtárban, „A grafika gyöngyszeme” című kiállításon 550 grafika került bemutatásra: az I. emeleten 27 művész, 25 db tablón 275 grafikájával; a földszinten 35 gyűjtő 27 db tablón 260 grafikájával; egy tablón pedig a KBK megalapítóira, megalapítóira, elhunyt tagjainkra emlékeztünk.

A résztvevő művészek: Balajti Károly, Bálint Ferenc,

Hans Hornhaver (DK) grafikája,
P1, Op. 806, 75×54